

HISTORIA DE LA EDUCACION

Profesor: Pere Solà

Curs 1986- 87

A.- OBJECTIU

- a.- Descobrir les dimensions històrica y social del fet educatiu;
- b.- Familiaritzar-se amb la metodologia bàsica d'aquesta branca històrica;
- c.- Relacionar activament la història "general" de l'educació amb els grans trets evolutius de la història general de les civilitzacions (història de la filosofia, de l'art, de les ciències i de les tècniques);
- d.- Connectar la història "general" de l'educació amb l'evolució cultural i educativa a nivell de país, comarca y localitat.

B.- TEMARI

- 1.- Introducció a la història de l'educació: concepte, objecte i mètodes de la disciplina.
- 2.- La Història de l'educació i les seves fonts. Aspectes interdisciplinars.
- 3.- La Història local del fet educatiu: importància i metodologies.
- 4.- L'educació a les civilitzacions orientals: l'herència secular i el seu pes en la història educativa contemporànea.
- 5.- La gènesi dels sistemes educatius moderns: els precedents clàssics (Grècia i Roma).
- 6.- La gènesi dels sistemes educatius moderns: els precedents cristians i medievals: de l'ensorrament de Roma a l'emergència de la burgesia, passant per l'assentament del feudalisme.
- 7.- Humanisme i Renaixement. Reforma i Contrarreforma: l'arqueologia del col·legi Modern.
- 8.- Absolutisme i educació: el Barroc i el naixement de la Didàctica.
- 9.- La pedagogia de la Il·lustració: aspectes filosòfics i polítics.
- 10.- L'educació peninsular de la fi del Barroc ala crisi napoleònica.
- 11.- La Revolució francesa i el seu impacte a l'àmbit educatiu.
- 12.- L'educació als països germànics: de L'il·lustració a l'idealisme alemany.
- 13.- L'ensenyament a Gran Bretanya i Amèrica entre Il·lustració i Liberalisme.
- 14.- La prehistòria del sistema educatiu modern als Països Catalans i la influència d'les corrents i pràctiques educatives forasteres: l'educació entre l'absolutisme i el liberalisme burgès.

- 15.- E'tudi i treball: la formació tècnica i professional a l'Edat Moderna. La crisi de l'artesanat i dels gremis. Les primeres propostes d'articulació de la teoria i del treball productiu. Propostes utòpiques i proto-socialistes.
- 16.- Amèrica llatina: de l'educació colonial als sistemes educatius nacionals. El pes de la història en la problemàtica contemporània d'aquests territoris.
- 17.- Aspectes evolutius de l'educació en el marc familiar, en especial a l'edat mitjana i a la moderna. Les teories d'Ariès.
- 18.- Aspectes rellevants de la Història local, comarcal i nacional de l'educació als Països Catalans fins a la consolidació plena del sistema escolar: liberal-burgès.

C.- METOLOGIA

Cada tema serà exposat pel professor. Hi haurà dues avaluacions escrites de comprovació de l'adquisició de continguts del programa. La primera d'aquestes proves serà a finals de gener i la segona a finals de curs. Consistiran en ambdós casos en quatre preguntes sobre la part de programa vista, que el professor donarà per anticipar. L'alumne haurà de contestar-les en 2-3 hores, indicant les fonts bibliogràfiques emprades.

Important: a cada avaluació, un 10% de les respostes escrites seran revalidades oralment mitjançant tria pública per sorteig.

Per a l'avaluació final, a més d'aquestes proves (que comptaran un 50 %), caldrà fer un treball monogràfic de sensibilització i d'iniciació a la recerca històrico-educativa, el qual podrà ser sobre aspectes d'història local i comarcal del fet educatiu, o bé sobre aspectes d'aprofundiment d'algun tema del programa. Aquest treball s'haurà de dur a terme preferiblement en grups de 4-5 persones. Suposarà l'altre 50 % de l'avaluació total. En alguns casos el professor entrevistarà el grup abans de qualificar el treball, EL QUAL SE HAURA DE LLIURAR EN EL CURS DE LA SETMANA DE REPRESA DE LES ACTIVITATS DESPRES DE SETMANA SANTA DE 1986.

La col.laboració de l'alumne en les activitats normals (presentació de problemes o sub-temes del programa, participació positiva en els debats del grup-classe, col.laboració en la organització de sortides de treball, etc) serà considerada com un element més d'aprofitament del curs per part de l'alumne, i com a tal també serà objecte d'avaluació.

Cada treball de grup d'iniciació a la recerca haurà de ser aprovat en les seves línies essencials (tema, objectius i estratègia de treball) pel professor. Per a això caldrà que abans del 15 de novembre tots els esquemes

hagin estat entregats al professor, el qual els examinarà i aprovarà. Es fixarà, d'altra banda, una setmana del mes de març per a discutir amb els grups la marxa dels treballs, abans de la seva estructuració i redacció definitiva.

- D.- Indicació temàtica per als treballs d'iniciació a la recerca. Sense pretensió d'esgotar els suggeriments, diguem que el treballs poden versar sobre.
- a.- escoles i altres institucions d'ensenyament en una perspectiva històrica.
 - b.- educadors.
 - c.- moviments locals, comarcals, regionals i nacionals d'educació.
 - d.- detecció i anàlisi de fonts inèdites, de tipus municipal, per exemple.
 - e.- la situació educativa en un determinat àmbit geogràfic en una conjuntura històrica concreta, un canvi de regim, una guerra, una revolució, etc.
 - f.- història d'un determinat mètode d'ensenyament a partir de fonts primeres.
 - g.- recollida, catalogació i anàlisi de material escolar i didàctic utilitzat en èpoques passades.

E.- BIBLIOGRAFIA BASICA

Es donarà bibliografia suficient per a preparar cada tema i també per a enmarcar correctament el treball d'iniciació a la recerca. Alguns manuals generals d'utilitat per a seguir aquest curs, son:

- TIBBLE Introducción a la ciencia de la educación (Buenos Aires) 1976.
- FORNACA La investigación histórico-pedagógica. (Vilassar- Oikos) 1978.
- DE VROEDE "Tendances actuelles en Histoire de L'Education". Full informatiu-Jornades d'Història de L'Educació (1,1980, Girona: pp. 7-23)
- MYERS La educación en la perspectiva de la historia (México, 1966).
- BOWEN Historia de la Educación Occidental, t.I i t.II. (Herder, B., 1976- 1979).
- SANTONI RUGIU Historia Social de la Educación. Barcelona, 1981, Ed. Ref. de la Escuela.

Obras de JEAGER i MARROU.

PONCE

Educación y lucha de clases. Madrid, 1981.

Per a l'Edat Mitjana, la part de CLAUSSE dins Debesse- Mialaret, Historia de la Pedagogía. Ed. Oikos, Vilassar.

- LE GOFF La civilización del Occidente Medieval.
- HUIZINGA El Otoño de la Edad Media. Madrid, 1962.
- MORANDO Pedagogía. B rcelona, 1971.
- WEIMER Historia de la Pedagogía. Ed. Uteha, México, 1961.
Historia de la infancia. Alianza Universidad, Madrid.
- HERR España y la revolución del siglo XVIII, Madrid, 1964.
- Obres de PESTALOZZI (o antologies); PESET, M i J.L, La Universidad Española, ss. XVIII y XIX: Despotismo Ilustrado y Revolución Liberal, Madrid, 1974.
- MONES, J. La llengua a l'escola. Barcanova, i
El pensament escolar i la renovació educativa a Catalunya. 1833-1938, La Magrana. En fi, per a la problemàtica metodològica de la Història social local de l'educació.
- SOLA, P. Cultura popular, educació i societat al Nord- Est Català, 1887-1959, Girona, 1983.

En particular, però, es recomana la lectura meditada de l'obra de JEAN JACQUES ROUSSEAU Emile de l'èducation, a l'edició crítica catalana publicada per EUMO (Vic.).